

Oponentní posudek na bakalářskou práci

Jaroslava Petrnoušková: *Tätigkeit der Verbände der deutschen Minderheit in der Tschechischen Republik, am Beispiel des Begegnungszentrums Reichenberg und Kulturverbands Maffersdorf in den Jahren 1989-1999* (Praha: IMS FSV UK, 2012), 56 stran včetně anglického shrnutí, bibliografie a příloh.

Jaroslava Petrnoušková předkládá k posouzení svou bakalářskou práci, ve které se zabývá činností dvou kulturních spolků německé menšiny na Liberecku v devadesátých letech minulého století, již podruhé

Základní struktura přepracované studie zůstala zachována, pouze z úvodní kapitoly byla vyčleněna část, která se věnuje použité literatuře. Jejím rozšířením pak vznikla samostatná kapitola dvě. V kapitolách tři a čtyři seznamuje autorka čtenáře s historickým vývojem německé menšiny v období od konce druhé světové války do roku 1989, resp. v letech 1989 – 1999, v páté kapitole se zaměřuje na její právní postavení v českých zemích po celé poválečné období až do roku 2004. Samotný výzkum autorky k činnosti spolků „Begegnungszentrum Reichenberg“ a „Kulturverband Maffersdorf“ ze zmíněného desetiletí je předmětem šesté kapitoly, přičemž o jejich reflexi v „menšinových“ novinách ze stejného období pojednává samostatně v poslední kapitole.

S potěšením mohu konstatovat, že autorka doplnila do textu jednotlivých kapitol (především 3, 4, 5) pasáže, které danou problematiku zpřesňují nebo uvádějí do širšího kontextu, a naopak některé nepodstatné či opakující se informace vypustila. To výrazně napomohlo srozumitelnosti textu, který doznal i po obsahové a jazykové stránce mnohých změn k lepšímu, třebaže všechny sporné, nejasné či příliš vágní výroky ani gramatické chyby se odstranit nepodařilo.

S dalšími výhradami k metodologii a formální stránce bakalářské práce si autorka poradila méně úspěšně. Jedná se o výběr a práci s prameny a literaturou, včetně jejich citací v textu, které stále do velké míry v textu chybějí nebo odkazují na příliš velké množství textu v případě nepřímé řeči nebo statistických údajů (viz pozn. 33 na s. 20, nebo pozn. 52 s. 29). Co se týče sekundární literatury, je třeba ocenit, že autorka nahradila nevhodné zdroje seriózními pracemi, nicméně ani v samostatné kapitole o literatuře nedokázala nejdůležitější tituly kriticky okomentovat a omezila se jen na jejich kvantitativní výčet.

Jako nejvýznamnější nedostatek práce považují nadále neexistenci jasného záměru, kterého chce autorka svou studií dosáhnout. Záměru, kterým by bylo možné vědecky (!) odůvodnit postup práce (metodu) a výběr literatury a pramenů. Osobní zájem autorky o danou problematiku (s. 3) je jistě chvályhodný, nicméně nic nevypovídá o tom, čím jsou právě tyto dva vybrané spolky německé menšiny důležité nebo specifické v libereckém regionu či republice, případně v historii německé menšiny v českých zemích. Stejně tak pro zdůvodnění výběru periodik, v nichž je analyzována reflexe činnosti obou spolků, nestačí vyjádření autorčina přesvědčení, že by jinde než ve zvolených periodících kýžené informace nenašla (s. 3), aniž by podala jakýkoliv důkaz na základě vlastního výzkumu či jiné odborné studie, že liberecké regionální deníky činnost vybraných spolků ignorují.

Zvolit si pro analýzu reflexe pouze menšinová periodika, je samozřejmě legitimní, pokud bylo záměrem autorky zjistit, jaký obraz si vytvářejí vybrané spolky v rámci své komunity. Ovšem s ohledem na charakter všech dalších zdrojů k činnosti spolků, jimiž jsou jejich statuty a rozhovory se současnými či bývalými předsedy, by celé jen práci prospělo, kdyby v ní autorka umožnila jejich konfrontaci s „pohledem zvenčí“. Zároveň by tak mohla alespoň částečně získat odpověď na otázku, do jaké míry se činnost vybraných spolků odráží na česko-německé soužití a kulturní dění v kraji.

Tuto otázku stejně jako žádnou jinou si však autorka nepoložila. Jejím cílem bylo pouze zmapování činnosti jmenovaných spolků metodou chronologické deskripce (s. 2). Výsledkem tak ani nemůže být nic jiného než slušně zpracovaná kronika dvou kulturních spolků s poměrně extenzivním historicko-právním exkursem o postavení Němců v českých zemích po druhé světové válce, z níž největší radost budou mít jejich členové. Pro nezaujatého čtenáře tato práce přináší řadu důležitých a zajímavých informací, ale ještě více nevyčtených a tím pádem nezodpovězených otázek, které by umožnily nejen zjištění kolik výletů a přednášek oba spolky uspořádaly, ale také poznání jejich vzájemných rozdílů, důvodu jejich neatraktivnosti pro mladé Čechy s německou národností, případně jejich vlivu na vzájemné vztahy s národnostně většinovou společností.

S ohledem na zmíněné nedostatky nemohu navrhnout vyšší známku než *dobrou* (3).

V Praze, 20. 1. 2012

PhDr. Soňa Mikulová